

Asia: VN/20544/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta laiksi perusopetuslain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Onko teillä lausuttavaa esityksen 22 pykälään koskien oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointia?

Valteri kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta perusopetuslain muuttamisesta. Valterin lausunto keskittyy toiminta-alueittain järjestettävän opetuksen, tavoitekokonaisuuksittain opiskelun ja rajatun oppimäärän kysymyksiin.

Esityksen 22 §:ssä pykälässä 1 koskien oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointia olisi hyvä huomioida, että toiminta-alueiden mukaisesti opiskelevan oppilaan oppimista, osaamista ja työskentelyä arvioidaan toiminta-alueittain. Viittaus suunnitelmaan ei mielestämme riitä. Samalla tavalla perusteluissa pykälässä 1 olisi hyvä huomioida, että käyttäytymisen arviointi koskee myös toiminta-alueittain opiskelevia. Pykälään neljä tulisi lisätä, että toiminta-alueittain järjestettävän opetuksen tavoitteet määritellään oppilaskohtaisesti.

Valteri nostaa 22 § huomioihin myös tavoitekokonaisuuksittain opiskelun. Oppiaine jaetaan tavoitekokonaisuuksiin ja kaikki tavoitekokonaisuudet on suoritettava hyväksytysti, jotta oppimäärä on suoritettu. Tavoitekokonaisuuksien tavoitteet tulevat pääosin yleisestä opetussuunnitelmasta, näin ollen 22§ ensimmäinen momentti on hieman harhaanjohtava sillä tavoitekokonaisuuksittain opiskeltaessa tavoitteet eivät ole oppilaskohtaisia vaan tulevat opetussuunnitelman perusteista, ellei oppimäärää ole rajattu.

Rajattuun oppimäärän liittyen 22 § perusteluissa tulisi huomioida, että tavoitteet ovat henkilökohtaisia, jolloin olennaista on, että ne ovat huolellisesti kirjattu oppilaskohtaisen tuen järjestämistä koskevaan suunnitelmaan. Tämän lisäksi luonnoksessa ei tule ilmi, voiko rajattua oppimäärää opiskella tavoitekokonaisuuksittain.

Onko teillä lausuttavaa esityksen 22 a pykälään koskien oppilaan arvioinnista ja opinnoissa etenemisestä päättämistä?

Esityksen 22 a § toiseen momenttiin tulisi kirjata että toiminta-alueittain opiskeltaessa tavoitteet ovat oppilaskohtaisia.

Tavoitekokonaisuuksittain opiskeltaessa 3 momentissa mainittu oppilaan oikeus saada ryhmä- ja oppilaskohtaista tukea on tarpeellinen kirjaus.

Luonnoksessa ei käy ilmi, voiko rajatusta oppimäärästä saada hylätyn arvosanan esimerkiksi tilanteissa, joissa oppilas kieltäytyy opiskelusta. Epäselväksi jää myös voiko rajatun oppimäärän mukaisesti opiskelevan oppilaan jättää vuosiluokalle.

Onko teillä lausuttavaa esityksen 22 b pykälään koskien todistuksia?

22 b § ensimmäisessä momentissa tulisi huomioida, että toiminta-alueittain opiskelevan oppilaan tulee saavuttaa hänelle oppilaskohtaisesti laaditut tavoitteet hyväksytysti siirtyäkseen seuraavalle luokalle tai saadakseen perusopetuksen päättötodistuksen.

Onko teillä muita huomioita esitykseen?

Lakiehdotuksessa tulisi huomioida oppivelvollisille annettavan perusopetuksen tuntijaossa (valtioneuvoston asetus 286/2024 6 §) toiminta-alueittaisen opetuksen kokonaisvaltaisuus, jolloin toiminta-alueiden laajuutta ei määritellä viiden toiminta-alueen kautta vaan kokonaisuutena. Toiminta-alueiden jakaminen vuosiviikkotuntimääriin koetaan keinotekoisena eikä vastaa usein todellisuutta.

Lakiehdotuksessa tulisi huomioida toiminta-alueittain järjestettävän opetuksen piirissä olevat oppilaat, joiden taidot hiipuvat esim. perussairauksien vuoksi. Kuinka arviointia toteutetaan, jos oppilaan opetus on keskittynyt toimintakyvyn ylläpitämiseen? Toiminta-alueittaisessa opetuksessa on tilanteita, joissa oppilas hyötyisi siitä, että hän on osallistunut perusopetukseen ilman arviointia suoritettu merkinnällä.

Toiminta-alueittain järjestettävän opetuksen ohjeistusta sekä tarvittaessa lisäkoulutusta tarvitaan siihen, kuinka opettajat laativat oppilaskohtaisia tavoitteita sekä seuraavat oppilaan osaamisen kehittymistä ja antavat tietoa osaamisen kehittämisestä esimerkiksi huoltajille. Näissä asioissa Valteri voi olla tukena.

Kautto Marja-Sisko
Valteri-koulu